

Zorgplan 2016-2017

OBS De Sterrenboom

Inleiding

In dit zorgplan staat beschreven hoe de leerlingenzorg bij ons op school op dit moment geregeld is. Met 'zorg' wordt het onderwijs op didactisch en pedagogisch gebied aan alle leerlingen bedoeld. Dit schoolspecifieke zorgplan geeft aan inspectie, leerkrachten en ouders uitleg over hoe wij op onze school invulling geven aan de zorg voor de kinderen die aan ons zijn toevertrouwd.

De Sterrenboom is een basisschool die valt onder Stichting Onderwijs Primair, een samenwerkingsverband van 18 basisscholen in de Krimpenerwaard. De Sterrenboom heeft in de organisatie en uitvoering van de zorg te maken met het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland waarbinnen de school participeert.

1 Passend Onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Schoolbesturen hebben de zorgplicht voor alle leerlingen uit hun regio. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun keuze en de school heeft de taak om het kind een passende onderwijsplek te bieden of met de ouders een passende plek te zoeken. Uitgangspunt daarbij is:

- Alle kinderen krijgen zo 'passend mogelijk' onderwijs, waarbij wordt gekeken naar de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- Kinderen gaan naar reguliere basisscholen en hebben een onderwijsplek nabij huis, tenzij speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs noodzakelijk is

Zorgplicht voor alle leerlingen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Passend onderwijs is er voor alle leerlingen, maar richt zich in de praktijk vooral op leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften.

Hoe wordt dit georganiseerd?

Om alle kinderen een passende onderwijsplek te bieden, werken scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. Voor onze school en schoolbestuur wordt gewerkt vanuit het Samenwerkingsverband (SWV) Primair Onderwijs Midden Holland. In het SWV werken schoolbesturen samen die bevoegd gezag zijn van basisscholen in de regio, scholen voor speciaal basisonderwijs en scholen voor speciaal onderwijs (cluster 3 en 4). Deze besturen en scholen werken samen om passend onderwijs te verzorgen voor alle leerlingen in de basisschoolleeftijd.

Wat betekent dit voor kinderen met ondersteuningsbehoeften?

Elke school heeft een schoolondersteuningsprofiel gemaakt, waarin ze beschrijft welke vorm(en) van ondersteuning ze zelf kan bieden. Het schoolondersteuningsprofiel van De Sterrenboom is te vinden op <http://swv-po-mh.nl/schoolondersteuningsprofielen-2>.

Daarnaast kan de school een beroep doen op inzet van ondersteuning en expertise van buiten de school. Dit in overleg met het eigen schoolbestuur, dat daarvoor middelen ontvangt vanuit het samenwerkingsverband.

In principe krijgt uw kind de extra onderwijssteuning die het nodig heeft binnen, en onder verantwoordelijkheid van de eigen school. Voor de ouders is de leerkracht en de IB'er op school het eerste aanspreekpunt. Samen met u volgen zij de ontwikkeling van uw kind, en wanneer zich veranderingen voordoen, bespreekt u dit altijd eerst met hen.

De school zal er alles aan doen om alle kinderen binnen de school de juiste zorg aan te bieden. Pas als de school niet in staat is uw kind aan ondersteuning te bieden wat hij/zij nodig heeft, wordt gekeken naar opties buiten de school. In dat geval vindt allereerst een gesprek plaats met (onder meer) de ouders, waarbij gezamenlijk de mogelijkheden worden besproken bijvoorbeeld een verplaatsing van een kind naar een andere reguliere basisschool, naar speciaal basisonderwijs of naar speciaal onderwijs aan de orde is. Als een leerling naar het speciaal basisonderwijs of naar het speciaal onderwijs gaat, is een

toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. De directeur van het samenwerkingsverband is wettelijk verplicht om bij het afgeven van een TLV voorafgaand deskundigenadvies in te winnen. Algemene informatie over Passend Onderwijs kunt u vinden op een speciale site van het ministerie van Onderwijs: www.passendonderwijs.nl. en op www.steunpuntpassendonderwijs.nl, een site speciaal voor ouders.

2 Visie op zorg

Ieder kind op onze school verdient onze zorg. Handelingsgericht werken (HGW) heeft als doel de kwaliteit van het onderwijs te optimaliseren en de begeleiding af te stemmen op alle leerlingen. HGW maakt adaptief onderwijs en doeltreffende kindbegeleiding concreet, zodat ons team effectief om kan gaan met verschillen tussen kinderen. HGW is een planmatige en cyclische werkwijze waarbij we onderstaande zeven uitgangspunten hanteren:

1. De onderwijsbehoeften van het kind staan centraal: wat heeft het kind nodig om onderwijsdoelen te behalen?
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking: het gaat niet alleen om het kind, maar om het kind en de interactie met zijn omgeving. Het uitgangspunt is het kind in deze groep, bij deze leerkracht, op onze school en van deze ouders.
3. De leerkracht doet ertoe: de leerkracht realiseert passend onderwijs en levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van de kinderen.
4. Positieve aspecten zijn van groot belang: van zowel het kind, de leerkracht, de school, de groep en de ouders. Positieve factoren bieden aanknopingspunten voor het stellen van ambitieuze doelen en om een succesvol plan van aanpak te kunnen uitvoeren.
5. We werken constructief samen: samenwerking tussen het kind, de leerkracht, de ouders en interne en externe begeleiders is noodzakelijk om een effectieve aanpak te genereren.
6. Ons handelen is doelgericht: het team formuleert korte- en lange termijndoelen voor het leren van alle leerlingen en waar nodig voor de werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren en evalueert deze in een cyclus van planmatig handelen.
7. De werkwijze is systematisch, stapsgewijs

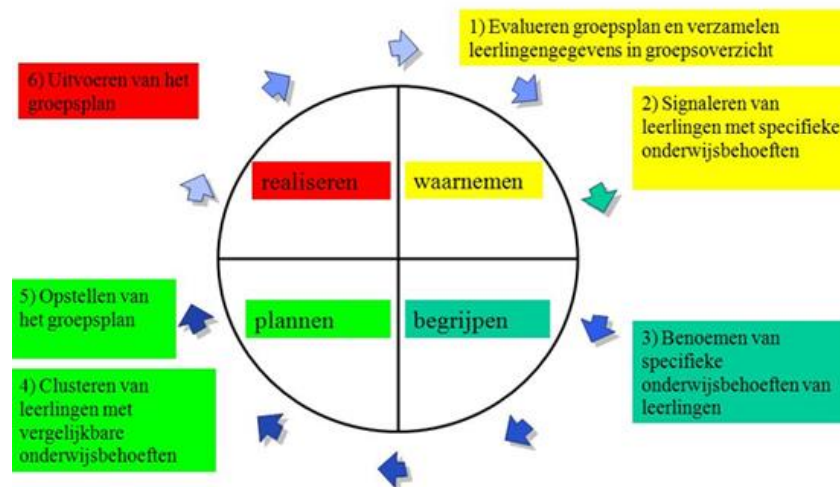
Bovenstaande uitgangspunten zijn het kader waarin wij cyclisch werken. De ouders van het kind zien wij als een waardevolle partner die wij graag betrekken bij het onderwijs. In plaats van te bedenken wat de leerling niet (meer) kan, wordt er gekeken naar wat het kind nodig heeft. Deze oplossingsgerichte strategie komt terug in ons denken en handelen.

2.1 De cirkel van handelingsgericht werken

HGW is een systematische manier van werken, waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Een groepsgewijs aanbod bestaat vaak uit een drieslag: een basisaanpak, een verrijkte aanpak en een intensieve aanpak. Hiermee hebben we de leerlingen gegroepeerd op basis van hun onderwijsbehoeften. In een groep waar de middenmoot hoger ligt dan de schoolambities is namelijk iets anders nodig dan in een groep waarin die juist lager ligt. Als we voor de middenmoot van de groep een passende basisaanpak hebben geformuleerd, is het tijd om te kijken naar de leerlingen die zich aan de bovenzijde en de onderzijde hiervan bevinden. Vrijwel altijd zien we bij de leerlingen aan de bovenzijde een behoefte aan meer uitdaging, wat vaak vertaald wordt in kortere instructie en moeilijkere verwerkingsstof. De leerlingen aan de onderzijde van de middenmoot hebben

vaker behoefte aan extra ondersteuning. Als zij moeite hebben met het beheersen van een inhoudelijk leerdoel, ontvangen zij (aan de instructietafel) een aangepaste instructie. Deze aangepaste instructie bestaat meestal uit de inoefening van leerstrategieën met gebruik van ondersteunende leermiddelen en het herhalen van eerder aangeboden leerdoelen uit de leerlijn.

Handelingsgericht werken

Hierbij onderscheiden we vier verschillende fases met in totaal zes stappen.

Fase 1. Waarnemen/signaleren

Stap 1: verzamelen van kindgegevens in een groepsoverzicht

Stap 2: signaleren van kinderen die extra begeleiding nodig hebben

Fase 2. Begrijpen/analyseren

Stap 3: benoemen van de onderwijsbehoeften van alle kinderen

Fase 3. Plannen

Stap 4: clusteren van kinderen met vergelijkbare onderwijsbehoeften

Stap 4a: bepalen van de doelen voor de komende periode

Stap 5: opstellen van een groepsplan

Fase 4. Realiseren

Stap 6: uitvoeren van het groepsplan

De stappen 1, 2 en 3 staan in het groepsoverzicht. Dit geeft per kind een overzicht van de gegevens uit de toetsen, observaties en gesprekken en tevens de onderwijsbehoeften. De stappen 4 en 5 verwerken we in een groepsplan. Daarin staat het basisaanbod voor de hele groep en het specifieke onderwijsaanbod voor enkele subgroepen. Het groepsoverzicht en het groepsplan zijn de kerndocumenten waarmee we de ontwikkeling van kinderen in relatie tot de gestelde doelen en het

onderwijsaanbod plannen, volgen en evalueren. We streven daarbij naar een preventieve aanpak. We kijken vooruit: wat zijn de doelen voor de komende periode en wat hebben onze kinderen nodig om die doelen te bereiken? De gestelde doelen komen ook terug in de leerling-portfolio (zie 3.4)

2.2 De fasen van zorgniveau

Hier worden de 5 zorgniveaus omschreven waarbij de verantwoordelijkheden van alle betrokkenen benoemd zijn. Deze niveaus zien er als volgt uit:

- Niveau 1 : Binnen dit niveau wordt het reguliere onderwijs geboden. In vrijwel alle gevallen geldt dat de middenmoot het vertrekpunt is. Dit is het ankerpunt voor je basisaanpak. Van daaruit bepaal je welke aanpakken aan weerszijden passend zijn voor de leerlingen die respectievelijk meer uitdaging en meer ondersteuning nodig hebben. In het schooljaar 2016-2017 komt er een schoolbreed beleidsplan voor meerkunners en (hoog)begaafden.
- Niveau 2 : Nadat de leerkracht de extra zorg/ondersteuning uit niveau 1 heeft aangeboden en deze onvoldoende effect had, volgt er een intern uitgevoerd onderzoek bij de leerling. De leerkracht of de IB-er zal een diagnostisch onderzoek afnemen waarna er handreikingen aangeboden worden. Deze handreikingen worden uitgevoerd in de klas en genoteerd in het groepsplan dan wel in het individuele handelingsplan.
- Niveau 3 : Wanneer de zorg uit bovenstaande niveaus ontoereikend is gebleken, kan de school in overleg met de ouders en het kind besluiten om externe hulp in te schakelen voor consultatie/advies of onderzoek. Onder ontoereikend verstaan wij dat een handelingsplan driemaal geen of te weinig groei laat zien. Ook kan het kind besproken worden in het School- en OndersteuningsTeam (SOT) van de school.
- Niveau 4 : Inzet van ondersteuning en expertise van buiten de school. Dit in overleg met het eigen schoolbestuur, dat daarvoor middelen ontvangt vanuit het samenwerkingsverband.
- Niveau 5 : Als alle bovengenoemde zorgniveaus doorlopen zijn en niet het gewenste effect hebben gegenereerd, kan besloten worden om de leerling te plaatsen op een beter passende school. Dit kan een reguliere basisschool zijn met een ander schoolondersteuningsprofiel, maar ook het speciaal basisonderwijs (SBO) of het speciaal onderwijs (SO). Dit gebeurt uiteraard in overleg met de ouders en de leerling. Voor deze plaatsing is een toelaatbaarheidsverklaring nodig.

2.3 Groepsbesprekingen

Om de leerlingen en hun resultaten zo goed mogelijk te volgen en hierop te kunnen handelen, worden er op regelmatige basis gesprekken gevoerd op school. De planning voor deze groepsbesprekingen zijn terug te vinden in de zorgkalender zie bijlage 1.

2.4 Het groepsbezoek

Er kunnen verschillende redenen zijn voor het afleggen van een groepsbezoek. Jaarlijks legt de directie een groepsbezoek af in het kader van de HR- cyclus (POP-, functionerings-, en beoordelingsgesprekken). Hierbij wordt altijd een kijkwijzer gehanteerd. Tevens komt de IB-er jaarlijks in de klas voor de uitvoering

van de zorg in de dagelijkse praktijk. Daarnaast kunnen groepsbezoeken op verzoek van de leerkracht plaats vinden. Hierbij kan hij een collega of de IB-er vragen om een observatie in de klas uit te voeren naar leerkracht- of leerlinghandelen. Leerkrachten kunnen bij elkaar in de groep gaan kijken in het kader van collegiale consultatie. Tenslotte kunnen er ook groepsbezoeken plaats vinden op verzoek van de IB-er in het kader van ingezette scholingstrajecten of het POP van de leerkrachten.

2.5 De kind-bespreking

Er worden diverse vormen van kind- besprekingen gehanteerd. Zoals in de zorgkalender (bijlage 1) te zien is, vinden er op aanvraag kindbesprekingen plaats. Daarnaast kunnen leerkrachten (met toestemming van de ouders) een kind aanmelden voor het School- en Ondersteuning Team (SOT). De werkwijze hiervan wordt in de volgende paragraaf besproken. Er vinden ook besprekingen met extern betrokkenen plaats, zoals hulpverleners. Ouders zijn hier altijd van op de hoogte.

2.6 Het School- en Ondersteunings Team (SOT)

Op De Sterrenboom is een SOT aanwezig dat drie a vier maal per jaar bij elkaar komt. De samenstelling van het team ziet er per 1 augustus 2015 als volgt uit:

- Irma Boogaard - Arts Jeugdgezondheidszorg
- Vivian Donker-Hilhorst - onderwijsadviseur/orthopedagoog
- Marion Groot- directeur de Sterrenboom
- Ina v.d. Berg – intern begeleider de Sterrenboom

Een leerling kan, op het moment dat er zorgen omtrent de ontwikkeling of de omgeving zijn, aangemeld worden bij het SOT. De aanmelding kan plaats vinden door de ouders, de school of door extern betrokkenen. Aanmelding kan alleen plaats vinden indien de ouders hiervoor schriftelijk toestemming geven. De IB-er werkt alle gegevens uit en zorgt ervoor dat alle gesprekspartners uiterlijk een week voor het SOT de agenda en alle relevante stukken digitaal ontvangen. De IB-er zorgt ervoor dat alle betrokkenen (voor zover als mogelijk) uitgenodigd worden, hierbij valt te denken aan de ouders, het kind (indien de situatie dit toe laat), de groepsleerkracht, extern betrokkenen, etc. Uiteraard nemen ook de leden van het SOT deel aan dit overleg. Tijdens het SOT worden de gegevens, zorgen en hulpvragen besproken, het doel van het SOT bepaald en vervolgstappen verkent. Het doel is om op een zo transparant en productief mogelijke manier te komen tot het beantwoorden van de hulpvraag. De IB-er maakt na afloop een kort verslag, dat alle aanwezigen van het SOT ontvangen (met toestemming van de ouders).

2.7 Het kindgesprek

Op school praten we veel tegen kinderen en horen we kinderen aan. Nog belangrijker vinden wij praten mét kinderen. Het voeren van kindgesprekken is om verschillende redenen de moeite waard:

- Het levert nieuwe informatie op voor de leerkracht.
- Een gesprek is waardevol voor de relatie met de leerling.

- De competentiebeleving van de leerling wordt positief beïnvloed, wanneer de leerling in een gesprek betrokken wordt bij het inzetten van zijn kwaliteiten.
- De autonomie wordt vergroot, wanneer de leerkracht in het gesprek ruimte geeft aan de leerling om zijn eigen leerproces te sturen.
- Kindgesprekken kunnen daarmee ook bijdragen aan welbevinden en betrokkenheid.

Doelen die samen met de leerlingen wordt vastgesteld, zijn terug te vinden in de leerling-portfolio (zie 3.4).

2.8 Individuele handelingsplannen

Voor leerlingen die extra zorg nodig hebben en die niet binnen het groepsplan geholpen kunnen worden of wanneer voor een bepaald ontwikkelingsgebied (nog) geen groepsplan is, zoals voor 'gedrag' wordt een individueel handelingsplan opgesteld door de leerkracht. Individuele handelingsplannen worden opgesteld wanneer er een (intern uitgevoerd) diagnostisch onderzoek heeft plaatsgevonden, dit is zorgniveau 2. Er wordt een vast format voor handelingsplannen gehanteerd waarbij na afloop zowel een proces- als productevaluatie wordt geschreven. Voor aanvang van het handelingsplan worden ouders op de hoogte gebracht en dienen zij het handelingsplan te ondertekenen. Na afloop van het handelingsplan worden de vorderingen met de ouders besproken en wordt het plan wederom ondertekend.

2.9 Individuele leerlijnen en het ontwikkelingsperspectief (OPP)

Ons streven is om alle leerlingen zo lang mogelijk mee te laten doen met de lessen in de eigen klas, zij het aangepast aan hun eigen mogelijkheden. Wanneer er bij een leerling extern diagnostisch onderzoek heeft plaatsgevonden en er blijkt dat het voor de leerling onmogelijk is om het eindniveau van groep 8 te behalen, wordt er gewerkt met een eigen leerlijn (uiteraard na overleg met de ouders en het kind). Middels een ontwikkelingsperspectief (meerjarenplan), worden de doelen voor maximaal de komende 3 jaren vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een door de school opgesteld format. Na iedere CITO- toetsronde worden de tussenevaluaties geschreven en worden de doelen voor de komende periode bijgesteld. Ons streven hierbij is om de lat iedere keer iets hoger te leggen voor de leerling om het tot een maximale ontwikkeling te laten komen. Voor deze leerlingen is het niet verplicht een OPP op te stellen maar is het wel verstandig.

Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief is verplicht op het moment dat de school voor de begeleiding van het kind een arrangement heeft aangevraagd.

2.10 Verwijzing

Wanneer na alle geboden hulp blijkt dat de leerling zich niet optimaal kan ontwikkelen op onze school, gaan wij het gesprek aan met de ouders, de leerling, schoolbestuur en eventueel extern betrokkenen om te bekijken wat het meest geschikte onderwijs voor de leerling is. Hierbij hebben de leerresultaten niet het primaire belang maar speelt juist het welbevinden en de sociaal-emotionele ontwikkeling een grote rol. Verwijzing naar het speciaal (basis-) onderwijs of een zorginstelling vindt alleen plaats in zorgniveau 5. Voor een verwijzing is doorgaans toestemming van de ouders nodig. Verwijzing kan pas

plaats vinden wanneer er een toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven door het samenwerkingsverband. Een trajectbegeleider, toegewezen door het samenwerkingsverband, zal er op toezien dat het proces van verwijzing zo soepel mogelijk verloopt. Wij zullen er als school alles aan doen om de ouders zo goed mogelijk te begeleiden/ ondersteunen in het verwijzingsproces.

3 Het volgen van de ontwikkeling van kinderen

Om goed onderwijs te kunnen realiseren, is het nodig om de ontwikkeling van de leerlingen goed te volgen. Op basis van de bevindingen kan het onderwijs bijgesteld worden. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen kan op diverse manieren, zoals hier beneden omschreven is.

3.1 Toetsen

Het afnemen van toetsen is een van de manieren waarop wij de ontwikkeling van onze leerlingen volgen. We nemen zowel methodegebonden toetsen af als de meest recente CITO-toetsen. Om de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen, nemen we ZIEN af. We hanteren hiervoor de toetskalender van CITO. Daarnaast nemen we de NIO af bij de leerlingen in groep 8. Deze toets gebruiken we om mede te bepalen welke uitstroomrichting de leerling vermoedelijk zal gaan bereiken. Middels deze gegevens proberen we de lat voor de leerling hoger te leggen en evalueren we of we nog op de juiste weg zitten.

3.2 Dossier

Voor alle leerlingen is er een digitaal dossier aangelegd. Hierin worden toetsresultaten, toetsanalyses en handelingsplannen bewaard. Daarnaast bevat het aantekeningen, observaties en verslagleggingen van gesprekken.

3.3 Overdracht

Aan het einde van ieder schooljaar vindt de overdracht plaats. Dit is een gesprek tussen de huidige leerkracht en de nieuwe leerkracht. Tijdens de overdracht worden eerst de algemene onderwijsbehoeften van de groep besproken. Deze zijn opgesteld door de oude huidige leerkracht. Vervolgens worden de toetsresultaten besproken en de gevolgen die dit heeft voor het lesrooster in de klas. Zo kan het voorkomen dat er voor bijv. het vak woordenschat extra tijd op het lesrooster moet komen te staan. Tenslotte worden alle leerlingen individueel besproken. Hierbij wordt vastgelegd wat wel en niet werkt voor de leerling, wat zijn sterke en minder sterke kanten zijn, of er bepaalde bijzonderheden zijn en in welk instructieniveau de leerling in de groepsplannen geplaatst moet worden.

3.4 Leerling-portfolio

Met ingang van het schooljaar 2016-2017 starten wij met het werken met leerlingportfolio's. Niet alleen de didactische gebieden zoals rekenen en taal komen aan bod, maar er is ook een duidelijke rol weg gelegd voor sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functie-ontwikkeling (zoals leren plannen en organiseren) en toekomstgerichtheid (wat wil ik bereiken en wat heb ik daarvoor nodig).

Het doel van het portfolio is niet alleen de overstap van volgend naar sturend leren/ begeleiden, maar ook het vergroten van het inzicht en de motivatie bij de leerlingen en de ouders.

Vragen die voor de leerling een rol spelen zullen zijn:

- Waar ben ik goed in en wat wil ik nog verder ontwikkelen? → zelfkennis

- Wat wil ik bereiken/ wat worden mijn doelen? → toekomstgerichtheid en motivatie
- Wat heb ik nodig om mijn doelen te bereiken? → plannen en motivatie

Het portfolio is een document dat regelmatig samen met de leerling wordt bijgewerkt. Tijdens de portfolio-gesprekken wordt dit samen met kind, ouders en leerkracht besproken. Ook voor de leerkracht en ouders geeft het een gedetailleerd beeld van waar de leerling staat in zijn ontwikkeling. De leerkracht zal daarom minimaal 5 keer per jaar een portfoliogesprek met de leerling voeren. Dit zal als volgt plaats vinden:

1. Augustus/ september: start schooljaar. Waar sta je nu en wat wil je de komende periode bereiken?
2. November: tussenevaluatie
3. Januari/ februari: medio schooljaar, na CITO- toetsen ronde M. Waar sta je nu, heb je de doelen uit de afgelopen periode bereikt (hoe kwam dit) en wat wil je de komende periode bereiken?
4. April: tussenevaluatie
5. Juni/ juli: einde schooljaar, na CITO- toetsen ronde E. Waar sta je nu, heb je de doelen uit de afgelopen periode bereikt en hoe kwam dit? Wat neem je mee voor het volgende schooljaar en wat zou je anders willen doen? Door het voeren van deze gesprekken willen wij het zelfinzicht en de motivatie bij de leerlingen verhogen, waardoor ook hun prestaties zouden moeten verbeteren.

4. De rol van de leerkracht, de intern begeleider, de directeur, de ouder

Iedereen die betrokken is bij onze school, wordt geacht een actieve rol te spelen. De rollen worden onderstaand toegelicht.

4.1 De leerkracht, de intern begeleider, de directie

De leerkracht is verantwoordelijk voor het kwalitatief goed lesgeven en alles wat hiermee te maken heeft. De intern begeleider ondersteunt hem hierin en biedt nieuwe strategieën en methodieken aan die de leerkracht helpen bij zijn ontwikkeling. Daarnaast is de intern begeleider verantwoordelijk voor de leerlingenzorg (zie voor specifieke werkzaamheden de taakomschrijving) en is zij lid van het managementteam (MT) van de school. Het verantwoordelijk zijn voor de leerlingenzorg betekent niet dat zij de enige is die de zorg uit voert, zij coördineert de zorg en alle hulpvragen. De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in de school, niet alleen op onderwijskundig maar ook op organisatorisch vlak. Daarnaast draagt de directie verantwoording af aan het bestuur en heeft ze zitting in het MT van de school.

4.2 De ouders/ verzorgers

Van de ouders wordt verwacht dat zij de randvoorwaarden voor hun kind zodanig positief vormgeven, dat het kind optimaal gestimuleerd wordt om zich te ontwikkelen. Dit houdt in dat de ouders zich interesseren voor de ontwikkeling van hun kind en de activiteiten die het op school onderneemt. Vanaf 2016-2017 willen we dit versterken middels het leerling-portfolio. Wanneer de ouders vragen hebben of zich zorgen maken, kunnen zij te allen tijden terecht bij de leerkracht van hun kind.

Bijlagen:

1. Zorgkalender
2. Formulier voor groepsbespreking
3. Kijkwijzer directe instructie

Bijlage 1

Zorgkalender

Maand	Actie	Groep / IB
Augustus	Opstellen groepsplannen	3 - 8
September	Kindgesprekken	1 - 8
Oktober 10 okt 3 t/m 7 okt	Nio Zien SOT Portfolio gesprekken met ouders/kind	8 1 - 8 IB 1 - 8
November 29 nov en 2 dec. Afgerond 2 dec.	Herfstsignalering Tussenevaluatie groepsplannen Screening Beginnende geletterdheid Leerlingbespreking op aanvraag Kindgesprek tussenevaluatie	3 3 - 8 B2 1 - 8 / IB 1 - 8
December		
Januari	Cito Begrijpend Lezen Cito Woordenschat Cito Rekenen en Wiskunde Cito Spelling Cito Spelling werkwoorden Cito Rekenen voor kleuters Cito Taal voor kleuters Avi DMT Wintersignalering	M4 - M8 M3 - M8 M3 - M8 M3 - M8 M8 M2 M2 3 - 8 3 - 4 3
Februari 20 t/m 24 febr. 31 jan t/m 14 febr. 23 febr.	Kindgesprekken Portfolio gesprekken met ouders/kind Groepsbespreking Opstellen groepsplannen Evalueren OPP's SOT	1 - 8 1 - 8 1 - 8 / IB 3 - 8 IB IB
Maart 7 en 10 mrt	Lentesignalering Screening Beginnende geletterdheid Leerlingbespreking op aanvraag	3 E2 1 - 8 / IB
April Afgerond 21 apr.	Tussenevaluatie groepsplannen Centrale eindtoets Kindgesprek tussenevaluatie	3 - 8 8 1 - 8
Mei 23 en 25 mei	Leerlingbespreking op aanvraag	1 - 8 / IB

Juni 8 juni 26 t/m 30 juni 13 t/m 23 juni	Evalueren OPP's SOT Cito Begrijpend Lezen Cito Woordenschat Cito Rekenen en Wiskunde Cito Spelling Cito Spelling werkwoorden Cito Rekenen voor kleuters Cito Taal voor kleuters Avi DMT Kindgesprekken Portfolio gesprekken met ouders/kind Groepsbespreking	IB IB E3 – E4 E3 – E7 E3 – E7 E3 – E7 E7 E1 – E2 E1 – E2 3 – 8 (tenzij AVI Plus) 3 – 4 1 – 8 1 – 7 1 – 7
Juli	Overdracht met nieuwe leerkracht	1 - 8

M = middentoets Cito

E = eindtoets Cito

Bijlage 2 Checklist voorbereiding groepsbespreking

Deze checklist is een middel om helder te krijgen welke punten en vragen je nog hebt tijdens de groepsbespreking. Je hoeft niet alle vakjes in te vullen. Groepsbespreking is tussen leerkracht en coördinator leerlingenzorg.

Bespreekpunten en vragen betreffende	Concrete bespreekpunten
<p>De organisatie, sfeer en communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe verloopt het klassenmanagement en zelfstandig werken? • Hoe verloopt de samenwerking tussen leerlingen onderling en met jou? • Hoe verlopen de gesprekken met ouders? • Waar ben je tevreden over? Welke twijfels heb je nog? 	
<p>Evalueren van de groepsplannen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn de geplande activiteiten afgerond? Zo nee, wat is hiervan de oorzaak? • Zijn de gestelde doelen bereikt? Zo nee, wat is hiervan de oorzaak? • Hebben de leerlingen geprofiteerd van het aanbod/aanpak? Zo ja, wordt deze voortgezet of afgebouwd? Zo nee, welke aanpassingen zijn de komende periode in het aanbod/aanpak nodig? 	
<p>De leerlingen die extra begeleiding nodig hebben</p> <p>Is het gelukt om de leerlingen te signaleren die:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra begeleiding nodig hebben? • Meer uitdaging en verdieping nodig hebben? 	
<p>Clustering van de leerlingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leren zo de kinderen optimaal van en met elkaar? • Is deze clustering voor jou haalbaar qua organisatie? 	
<p>Opstellen van nieuw groepsplan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke vragen heb je bij de doelen voor de hele groep, subgroep of individuele leerling • Welke vragen heb je over het onderwijsaanbod voor de hele groep, subgroep of individuele leerling 	
<p>Leerlingen waarvan je hun onderwijsbehoefte nader wilt bespreken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is precies je vraag bij die kinderen? • Bij welke leerling denk je aan een aanmelding voor de leerlingenbespreking of zorgteam? • Bij welke leerling denk je aan nader onderzoek? 	

Bijlage 3

Kijkwijzer Directe Instructie

gericht kijken en ontwikkelen

Leerkracht		Groep	
School		Datum	
Lesdoel			
Observant			

Mijn zelf geformuleerde persoonlijke werkpunten of verzoek voor een gerichte kijkvraag

Mijn sterke punten

Vorbereiding
1. De leerkracht heeft de les zichtbaar goed voorbereid (lesplan, kijkwijzer, aantekeningen)
2. De leerkracht weet welke leerlingen behoren tot de groepen: sterk-basis-risico
3. De leerkracht heeft alle materialen klaarliggen
4. Er is sprake van een rijke gecijferde en geletterde leeromgeving
Toelichting
Start
1. De leerkracht activeert de aanwezige voorkennis bij de leerlingen (wat weten we al?)
2. De leerkracht gebruikt hiervoor eigen ervaringen van de leerlingen, frist een oud leerdoel op of realiseert een korte en felle automatiseringsoefening

3. Het lesdoel is concreet en controleerbaar en bestaat uit een concept en een vaardigheid
4. De leerkracht noteert het lesdoel op het bord met een voorbeeld (wat gaan we leren?)
5. De leerkracht besteedt op enig moment in de les aandacht aan het belang van het lesdoel
6. De leerkracht geeft een lesoverzicht (wat gaan we doen?)
Toelichting
Instructie
1. Alle leerlingen nemen deel aan dit lesonderdeel
2. De leerkracht geeft expliciet blijk van hoge verwachtingen: alle leerlingen behalen het lesdoel
3. De leerkracht onderwijst het concept: heldere betekeniszin en veel voorbeelden
4. De leerkracht onderwijst de vaardigheid: concrete stappen
5. De leerkracht gebruikt concreet materiaal bij de uitleg van nieuwe leerstof
6. De leerkracht legt uit / doet voor / denkt hardop
7. De leerkracht laat leerlingen aantekeningen maken of activeert de leerlingen anderszins
8. De leerkracht gebruikt heldere taal en legt moeilijke woorden kort uit
9. De leerkracht voorkomt uitweidingen en blijft dicht bij het lesdoel
10. De leerkracht wisselt instructie en begeleide inoefening met elkaar af
11. De leerkracht gaat regelmatig na of de leerlingen de leerstof begrijpen (controleren van begrip)
Toelichting
Begeleide inoefening
1. De leerkracht wisselt instructie en begeleide inoefening met elkaar af
2. De leerkracht gaat na of de leerlingen de leerstof begrijpen (controleren van begrip)
3. De leerkracht stelt veel vragen aan de leerlingen
4. De leerkracht stelt de vraag aan de klas voordat er een naam van een leerling wordt genoemd
5. De leerkracht biedt denktijd (3-5 seconden)
6. De leerkracht realiseert interactie: schoudermaatjes
7. De leerkracht laat geen vingers opsteken en geeft willekeurige beurten
8. De leerkracht activeert alle leerlingen door wisbordjes te gebruiken
9. De leerkracht laat de leerlingen de leerstof verwoorden en geeft procesgerichte feedback
10. De leerkracht stelt vragen op verschillende niveaus: herhalen, verwoorden, toepassen
11. De leerkracht zorgt voor succeservaringen
12. De leerkracht spreekt positieve verwachtingen uit naar leerlingen
13. De leerkracht biedt sterke leerlingen de mogelijkheid om aan te vullen
14. De begeleide inoefening gaat vloeiend over in de kleine lesafsluiting
Toelichting

Kleine lesafsluiting
1. De leerkracht geeft de leerlingen een individuele opdracht om te controleren of iedereen het concept begrijpt
2. De leerkracht geeft de leerlingen een individuele opdracht om te controleren of iedereen de vaardigheid beheerst
Toelichting
Zelfstandige verwerking
1. De leerkracht maakt duidelijk hoeveel tijd de leerlingen hebben voor het maken van de opdrachten (klok, time-timer, etc.)
2. De leerkracht geeft duidelijkheid over de eigen beschikbaarheid (stoplicht)
3. De leerkracht geeft duidelijkheid over het geluidsniveau (geluidsthermometer)
4. De leerkracht geeft aan of er wel of niet mag worden samengewerkt (pictogram)
5. De leerkracht geeft aan wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn (noteren op bord)
6. De opdrachten van de zelfstandige verwerking sluiten aan op het lesdoel, de instructie en begeleide inoefening
7. De leerlingen zijn gericht op verwoorden en uitleggen in plaats van antwoorden
8. De leerkracht stelt duidelijke eisen aan het werk
9. De leerkracht zorgt voor een rustige en prettige werksfeer
10. De leerkracht loopt een hulpronde
11. De leerkracht stimuleert leerlingen door te werken
Toelichting
Verlengde instructie
1. Het behalen van het lesdoel staat centraal en niet het maken van de opdrachten
2. De verlengde instructie sluit aan bij de basisinstructie en begeleide inoefening
3. De leerkracht gebruikt dezelfde uitleg en materialen als in de basisinstructie
4. De leerkracht maakt eventueel gebruik van concrete materialen of kleinere stappen ter verduidelijking
5. De leerkracht herhaalt de punten zoals genoemd onder kopjes 'instructie' en 'begeleide inoefening'
6. De leerkracht geeft ruimte voor zelfstandige verwerking om zodoende hulpronde te kunnen lopen
7. De leerkracht geeft nogmaals verlengde instructie aan de meest zwakke leerlingen
Toelichting

Grote lesafsluiting
1. De leerkracht laat de leerlingen vertellen wat ze geleerd hebben
2. De leerkracht geeft (op het bord) een samenvatting van de les
3. De leerkracht bespreekt het proces: werkhouding, werkpunten, opvallendheden
4. De leerkracht vraagt de leerlingen wat ze goed kunnen en wat nog lastig voor hen is
5. De leerkracht blikt terug op het lesdoel en vooruit naar de volgende les
Toelichting
Algemeen
1. De leerkracht besteedt de geplande tijd gericht aan het behalen van het lesdoel
2. De leerkracht laat geen tijd verloren gaan tijdens de les (dode momenten, wachtende leerlingen)
3. Regels en routines (klassenmanagement) zijn helder en goed ingeslepen
4. De leerkracht benoemt en beloont gewenst gedrag en heeft voornamelijk positieve interacties met de leerlingen (interactie)
5. De leerkracht legt duidelijk uit (Onderwijsinspectie, 2013)
6. De leerkracht realiseert een taakgerichte werksfeer (Onderwijsinspectie, 2013)
7. De leerkracht betreft leerlingen actief bij het leerproces (Onderwijsinspectie, 2013)
Toelichting

Aandachtspunten
Sterke punten
Dit zou je echt moeten delen met je team: